

INTERREG V-A COOPERATION PROGRAMME
GREECE – BULGARIA 2014 – 2020

Reinforcing Protected Areas Capacity through
an Innovative Methodology for Sustainability

– BIO2CARE –

(Reg. No: 1890)

(Αυτό-) αξιολόγηση, τεκμηρίωση και προβολή

Διαδικτυακή εκδήλωση, 14 Δεκεμβρίου 2020

«Φύση & Προσβασιμότητα: Νέες προσεγγίσεις, τεχνικές και καλές πρακτικές από το έργο BIO2CARE»

Η δράση υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «Reinforcing protected areas capacity through an innovative methodology for sustainability», με κωδική ονομασία «BIO2CARE», η οποία εντάσσεται στο Πρόγραμμα Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από εθνικούς πόρους των συμμετεχουσών χωρών

Γιατί «σύστημα»;

«Ένα σύνολο, τα στοιχεία του οποίου αποτελούν **οντότητες** που έχουν το χαρακτηριστικό ότι κάθε μία από αυτές αλληλεπιδρά ή συσχετίζεται με τουλάχιστον μία άλλη από το ίδιο σύνολο, καλείται σύστημα»

<https://el.wikipedia.org/wiki/Σύστημα>

Τι περιλαμβάνει;

- Μεθοδολογία (διαδικασίες)
- Τεχνικές & οδηγίες
- Πρότυπα αναφορών, δηλώσεων, κ.λπ.
- Ερωτηματολόγια & Φύλλα ελέγχου

ΕΡΓΟ

**REINFORCING PROTECTED AREAS CAPACITY THROUGH
AN INOVATIVE METHODOLOGY FOR SUSTAINABILITY**

Το Έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από
εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

**Οδηγός για
Προσβάσιμες Διαδρομές στη Φύση**

Κατευθυντήριες γραμμές σχεδίασης και σύστημα αξιολόγησης

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΙΟ ΔΑΣΟΣ, ΠΟΤΑΜΟΣ ΝΕΣΤΟΣ (CREDITS: ΔΗΜΟΣ ΝΕΣΤΟΥ)

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Σύστημα αξιολόγησης προσβασιμότητας διαδρομών στη φύση

Εισαγωγή

A. Προετοιμασία

B. Εκπόνηση των ελέγχων

B1 Τεχνικές και εργαλεία/όργανα

B2 Συμπληρωματικοί έλεγχοι

Γ. Επεξεργασία δεδομένων, Λήψη αποφάσεων

Δ. Τεκμηρίωση

Δ1 Έκθεση αξιολόγησης

Δ2 Δήλωση προσβασιμότητας

Δ3 Πληροφορίες/προφίλ προσβασιμότητας

<https://bio2care.eu/storage/app/uploads/public/5da/ef7/7d8/5daef77d8981e728825650.pdf>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Φύλλα ελέγχου & ερωτηματολόγια

<https://bio2care.eu/storage/app/uploads/public/5da/efc/419/5daefc419088b143500064.rar>

Τι προσφέρει;

Καθοδήγηση για τη διεξαγωγή κατάλληλων επιθεωρήσεων, έτσι ώστε:

- να εντοπίσετε πιθανούς **αρνητικούς παράγοντες** για επισκέπτες με μειωμένη κινητικότητα
- να αξιολογήσετε πόσο **κρίσιμοι** είναι αυτοί οι παράγοντες
- να σκεφθείτε/προτείνετε κατάλληλα **διορθωτικά μέτρα**
- να συνθέσετε **χρηστικές περιγραφές** προσέλκυση και διευκόλυνση των επισκεπτών

Σχεδιάστηκε με τρόπο ώστε οι τεχνικές και τα εργαλεία που περιλαμβάνονται σε αυτό να:

- συνιστούν ένα ενιαίο, ολοκληρωμένο σύστημα αξιολόγησης για **οικοδιαδρομές και περιοχές στη φύση**
- εξυπηρετούν την αξιολόγηση όλων των **χαρακτηριστικών και παραγόντων** που επηρεάζουν την εμπειρία της επίσκεψης διαφόρων κατηγοριών επισκεπτών με μειωμένη κινητικότητα (όχι μόνο της προσβασιμότητας ή της συμμόρφωσης με υφιστάμενες οδηγίες και κανονισμούς)
- μπορούν να χρησιμοποιηθούν **εύκολα στην πράξη**, από ελεγκτές με διάφορα υπόβαθρα και χωρίς να προ-απαιτείται ιδιαίτερη εμπειρία ή βαθιά γνώση σε ζητήματα αναπηρίας, προσβασιμότητας ή τεχνικές αξιολόγησης για άτομα με αναπηρία κ.λπ.

Σχεδιάστηκε με τρόπο ώστε οι τεχνικές και τα εργαλεία που περιλαμβάνονται σε αυτό να:

- μπορούν να χρησιμοποιηθούν και από το ίδιο το προσωπικό των φορέων, στο πλαίσιο της **αυτοαξιολόγησης** και χωρίς να είναι υποχρεωτική η εμπλοκή αντιπροσωπευτικών/πραγματικών χρηστών (αν και συνιστάται πάντα)
- εφαρμόζονται εύκολα στην πράξη, **χωρίς δυσανάλογο κόστος** από άποψη χρόνου, απαραίτητων πόρων ή εξοπλισμό
- βοηθούν στον εντοπισμό και στην **ανάδειξη** όχι μόνο προβλημάτων, αλλά και **θετικών στοιχείων** που κρίνονται σημαντικά τόσο για την αξιοποίησή τους στο πλαίσιο της **προβολής**, όσο και για τη διαφύλαξή τους σε περιπτώσεις επικείμενων/μελλοντικών ανασχεδιασμών και συμπληρωματικών παρεμβάσεων

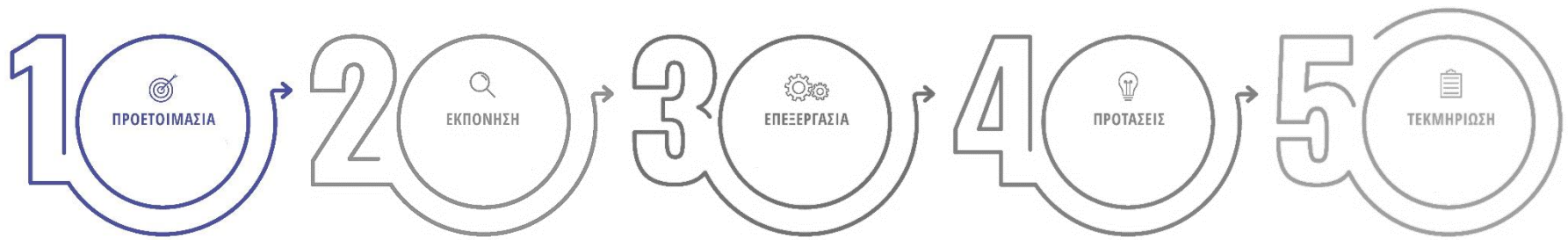
Υπό το πρίσμα των παραπάνω, η προτεινόμενη μέθοδος μπορεί να εφαρμοστεί και αποκλειστικά από ένα άτομο (ο αποκαλούμενος «Επιθεωρητής»)

Παρόλα αυτά, σε γενικές γραμμές προτείνεται η σύσταση ολιγομελούς ομάδας, τουλάχιστον τριών (3) επιθεωρητών

- οι οποίοι θα εργαστούν συλλογικά προκειμένου να επιτευχθούν πιο αντικειμενικά και αξιόπιστα αποτελέσματα και πιο γρήγορα (π.χ. σε πέντε με δέκα ημέρες, ανάλογα με το εύρος της περιοχής/διαδρομής και το επιθυμητό “βάθος” της αξιολόγησης)
- σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να ορισθεί εξ αρχής ένα άτομο ως Επικεφαλής Επιθεωρητής

Διεργασίες/φάσεις που υποστηρίζονται

Προετοιμασία-προγραμματισμός

Δηλαδή η αρχική συλλογή των απαραίτητων στοιχείων και πληροφοριών για τον σχεδιασμό και γενικότερα την προετοιμασία των ελέγχων.

Όπως γενικές πληροφορίες για τη θέση, τον χαρακτήρα, το περιεχόμενο και τον φορέα διαχείρισης της περιοχής/ διαδρομής, το κίνητρο και τους στόχους της αξιολόγησης, τυχόν περιορισμούς κ.λπ.

A1. Πλαίσιο αξιολόγησης

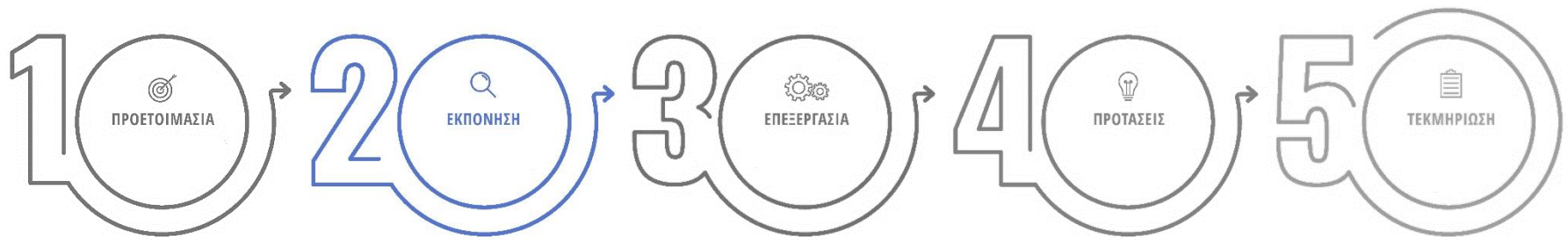
A2. Ατομικό προφίλ επιθεωρητή

A3. Συλλογικό προφίλ της ομάδας επιθεώρησης

A4. Πληροφορίες για την περιοχή/διαδρομή

Εκπόνηση των ελέγχων

Δηλαδή η συλλογή πρωτογενών δεδομένων σχετικά με τις συνθήκες πρόσβασης και χρήσης της περιοχής/διαδρομής από διάφορους τύπους επισκεπτών με μειωμένη κινητικότητα.

Όπως μετρήσεις και στοιχεία που καταγράφουν οι αξιολογητές, συνεντεύξεις, φωτογραφίες κ.λπ.

Ο έλεγχος γίνεται μέσω των **φύλλων ελέγχου της συμμόρφωσης** με τις τεχνικές προδιαγραφές, οδηγίες, πρότυπα, καλές πρακτικές κ.λπ. που περιλαμβάνονται στο «Πρώτο Μέρος» του Οδηγού.

Συγκεκριμένα, ακολουθώντας τις οδηγίες που περιλαμβάνονται στα φύλλα ελέγχου, θα πρέπει να διατρέξετε την περιοχή/διαδρομή, επιθεωρώντας σχολαστικά τα διάφορα στοιχεία της με βάση τις ερωτήσεις ελέγχου (checkpoints) που περιλαμβάνονται στα φύλλα ελέγχου.

- B1. Αρμόδιος φορέας
- B2. Σημείο εισόδου/εξόδου
- B3. Μονοπάτι
- B4. Κόμβος
- B5. Υποδομή-Εγκατάσταση
- B6. Σημείο δραστηριοτήτων
- B7. Υπηρεσίες
- B8. Μέσα πληροφόρησης/εξυπηρέτησης
- B9. Εξοπλισμοί-εξυπηρετήσεις
- B10. Σήμανση

Ένα παράδειγμα

Σήμανση (SGN) | Φύλλο ελέγχου B10

ΣΗΜΑΝΣΗ WC ΑΜΕΑ (SGN4)

Σε τυχόν WC ΑμεΑ, υπάρχει κατάλληλη σήμανση με το ΔΣΠ στον παρακείμενο τοίχο της θύρας της

- ΛΑΘΟΣ ✖
- ΣΩΣΤΑ ✔

📍 Σημεία με προβλήματα:

Παρατηρήσεις:

B10.28

 Τυχόν σήμανση για WC ΑμεΑ η οποία είναι τοποθετημένη στον παρακείμενο τοίχο της θύρας της, είναι πάντα και ανάγλυφη

- ΛΑΘΟΣ ✖
- ΣΩΣΤΑ ✔
- ΣΩΣΤΑ, μάλιστα είναι και σε Braille 🍃

📍 Σημεία με προβλήματα:

Παρατηρήσεις:

B10.29

Για κάθε τυχόν WC ΑμεΑ, υπάρχει κατάλληλη κατευθυντήρια σήμανση προς αυτό (τόξο με διεθνή εικονίδια)

- ΛΑΘΟΣ ✖
- ΣΩΣΤΑ ✔

📍 Σημεία με προβλήματα:
(π.χ. δεν ξεκινά από την κεντρική διαδρομή, δεν είναι επαρκής, κ.λπ.)

Παρατηρήσεις:

B10.30

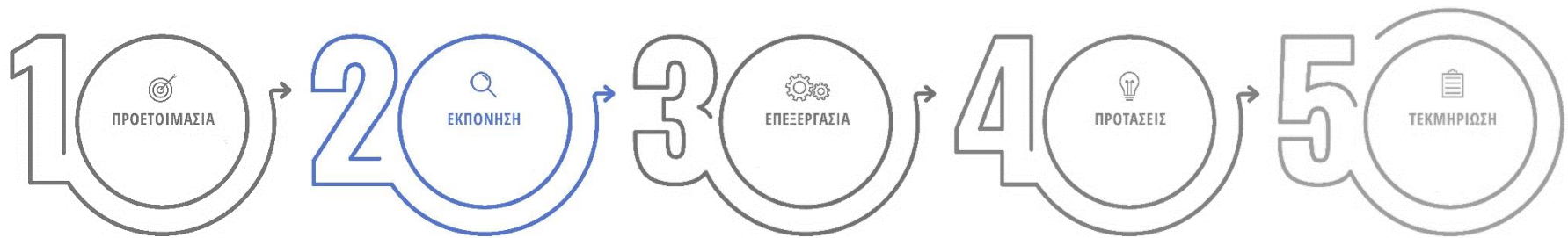
Τυχόν κατευθυντήρια σήμανση προς WC ΑμεΑ, είναι πάντα και ανάγλυφη

- ΛΑΘΟΣ ✖
- ΣΩΣΤΑ ✔
- ΣΩΣΤΑ, μάλιστα είναι και σε Braille 🍃

📍 Σημεία με προβλήματα:

Παρατηρήσεις:

B10.31

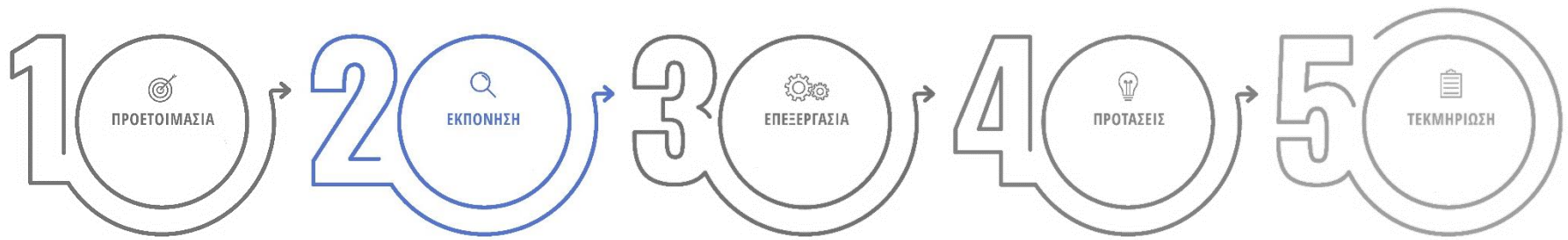

Ο ελεγκτής καλείται να εκτελέσει συγκεκριμένες **μετρήσεις** (οι οποίες στα φύλλα ελέγχου επισημαίνονται με το εικονίδιο).

Στον Οδηγό παρουσιάζονται ενδεικτικά κάποιες πρακτικές/τεχνικές, χαμηλού κόστους.

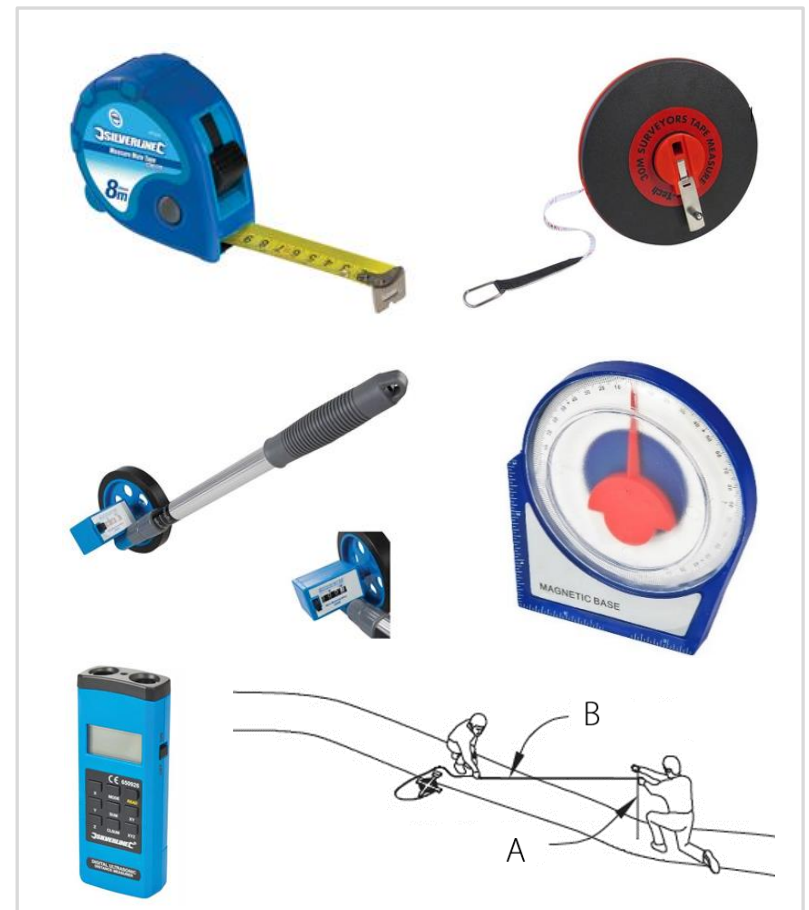
Επίσης, συνιστάται η λήψη πολλών **φωτογραφιών** (όπου κρίνεται χρήσιμο ο ελεγκτής να συλλέξει κατάλληλες φωτογραφίες, στα φύλλα αναγράφεται ως υπενθύμιση το εικονίδιο).

- Αξιολόγηση της σταθερότητας επιφάνειας κίνησης, στάσης και ελιγμών
- Μέτρηση διαστάσεων και αποστάσεων
- Υπολογισμός υψομετρικών διαφορών και κλίσεων
- Έλεγχος για περιορισμένα πεδία όρασης
- Έλεγχος χρωμάτων και αντιθέσεων

Επίσης, περιλαμβάνονται:

- προτάσεις για χαμηλού κόστους **όργανα/εργαλεία** (ακόμα και αυτοσχέδιες κατασκευές)
- αλλά και τεχνικές για **συμπληρωματικούς ελέγχους** (γνωστικό περιδιάβασμα, έρευνες ικανοποίησης χρηστών/επισκεπτών, και έλεγχος ολοκληρωμένης εμπειρίας χρήσης/επίσκεψης)

Επεξεργασία δεδομένων και αναφορά ευρημάτων

Δηλαδή η οργάνωση και ανάλυση των δεδομένων και η εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με εμπόδια, ελλείψεις, δυσκολίες, κινδύνους κ.λπ. που υφίστανται στην περιοχή/διαδρομή για διάφορους τύπους επισκεπτών με μειωμένη κινητικότητα.

Καθώς και τη συγκεντρωτική παρουσίαση αυτών.

Για την κρίση των ευρημάτων, αρκεί να εξετάσει κανείς (να συγκεντρώσει σε μια σύντομη λίστα) όλες τις απαντήσεις στα φύλλα Β1-Β10 που φέρουν την ένδειξη «**x**», η οποία υποδεικνύει **«σφάλμα» συμμόρφωσης** με τις προδιαγραφές του Οδηγού.

Τα σφάλματα αναφέρονται σε εμπόδια που είτε αφορούν όλους, είτε επιηρεάζουν συγκεκριμένες κατηγορίες επισκεπτών με μειωμένη κινητικότητα (ανάλογα με το αν οι ερωτήσεις φέρουν τα ειδικά εικονίδια):

Και, αναλόγως, τεκμαίρεται αν και για ποιους η περιοχή/ διαδρομή συμμορφώνεται πλήρως με τις ανάγκες τους.

Επιπλέον της συγκεντρωτικής λίστας των σφαλμάτων, προτείνεται και η δημιουργία μιας **συγκεντρωτικής λίστας των «καλών πρακτικών»**, δηλαδή όλων εκείνων των σημείων στα οποία βρέθηκε συμμόρφωση με τις απαντήσεις που φέρουν το εικονίδιο με την ένδειξη «👍» ή «👍👍»

Όστε κατά την προβολή/διαφήμιση/ ενημέρωση για το κοινό να αναδειχθούν κατάλληλα.

Μετά την ολοκλήρωση των ελέγχων και την ανάλυση των αποτελεσμάτων, σημαντική θεωρείται η συγγραφή μιας **τελικής έκθεσης** στην οποία να παρουσιάζονται συνοπτικά αλλά και αναλυτικά, με παραδείγματα και φωτογραφίες, τα ευρήματα των ελέγχων.

Στον Οδηγό περιλαμβάνονται:

- προτεινόμενη **δομή** για την Έκθεση
- υπόδειγμα «**Δήλωσης προσβασιμότητας**»

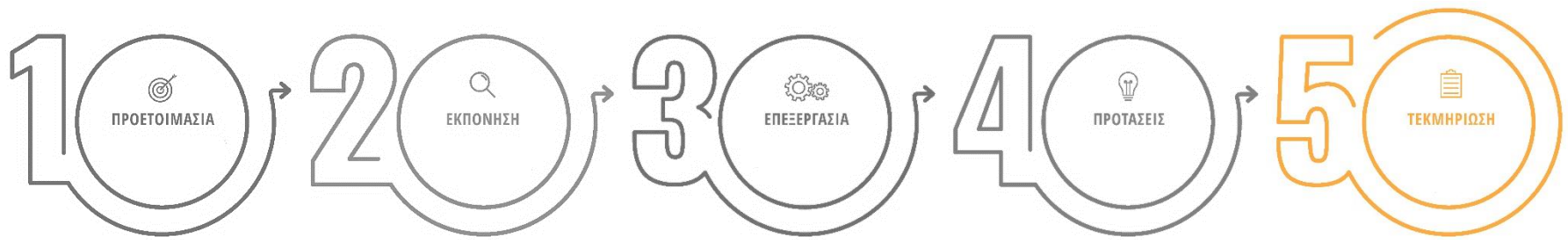

Λήψη αποφάσεων

Δηλαδή η ιεράρχηση των καταγεγραμμένων ζητημάτων και η διαμόρφωση προτάσεων αντιμετώπισής τους.

Καθώς και η σύνθεση ολοκληρωμένων πλάνων εργασιών και ενδεδειγμένων μέτρων για τη βελτίωση και την ενίσχυση της επισκεψιμότητας της περιοχής.

Στον Οδηγό περιλαμβάνεται σχετική καθοδήγηση.

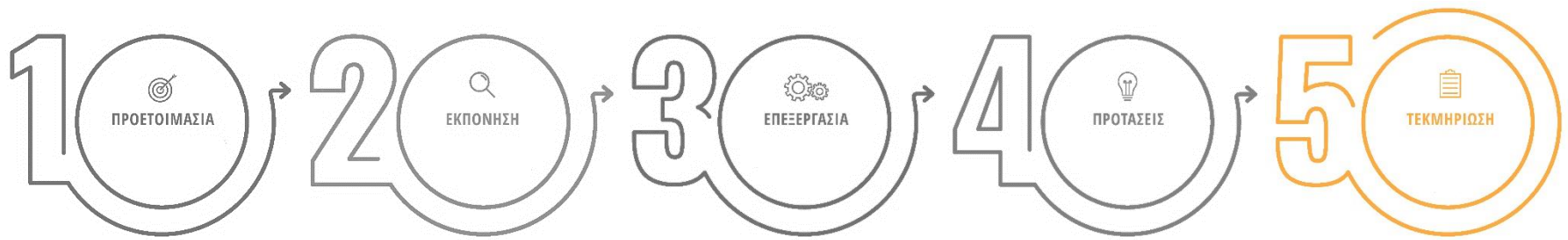

Δημιουργία χρηστικών περιγραφών για τις ομάδες-στόχο

Δηλαδή η συλλογή συμπληρωματικών δεδομένων και πληροφοριών (π.χ. επιπλέον φωτογραφίες και βίντεο, πληροφορίες σχετικά με άλλα αξιοθέατα και ενδιαφέροντα κοντά στην περιοχή κ.ά.).

Καθώς και η παραγωγή χρηστικού πληροφοριακού υλικού («προφίλ προσβασιμότητας») για τους ενδιαφερόμενους επισκέπτες με μειωμένη κινητικότητα.

Για να τους διευκολύνει πριν ή/και κατά την επίσκεψή τους να γνωρίσουν και να εκτιμήσουν τις επιλογές που τους προσφέρονται, καθώς και να ενεργήσουν/προετοιμαστούν αναλόγως.

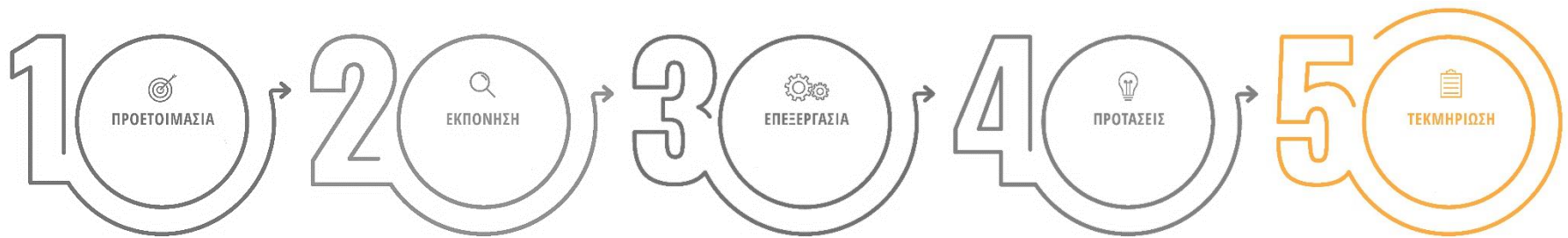
Στον Οδηγό συγκεντρώνονται κάποιες **πρακτικές συμβουλές** για να βελτιώσουν οι φορείς την ικανότητά τους να ευαισθητοποιούν, ενημερώνουν και πληροφορούν όσο το δυνατόν περισσότερους ενδιαφερόμενους σχετικά με την προσβασιμότητα των οικοδιαδρομών τους.

Τεκμηριωμένα και με έγκυρα στοιχεία που συλλέχθηκαν κατόπιν συστηματικών ελέγχων με τη βοήθεια του Οδηγού.

Το **προφίλ προσβασιμότητας** (αγγλ. accessibility profile) μιας οικοδιαδρομής είναι στην ουσία ένα σετ πληροφοριών το οποίο μπορεί να χρησιμοποιήσει κανείς για να ενημερωθεί σχετικά με την προσβασιμότητά της.

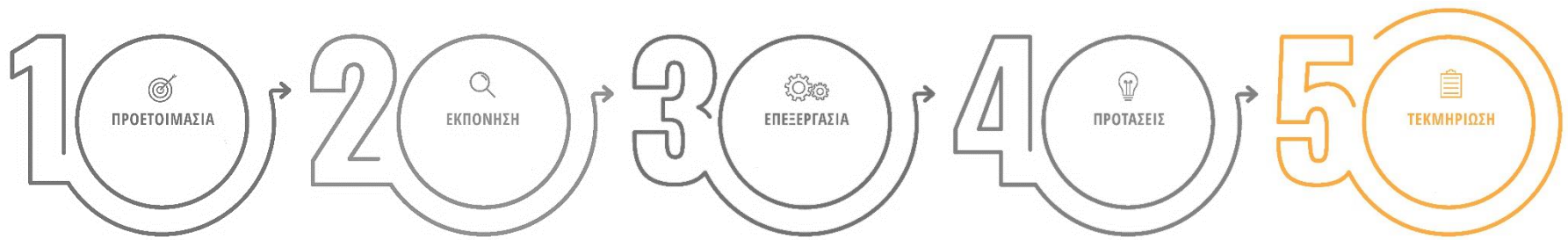
Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να βασίζονται σε τεκμηριωμένα στοιχεία (π.χ. μετά από συστηματικό έλεγχο, όπως αυτός που περιγράφεται εδώ στον Οδηγό), να είναι γραμμένες **με απλό τρόπο** και **χωρίς αόριστες δηλώσεις ή γενικεύσεις**, τύπου «η διαδρομή είναι προσβάσιμη».

Συνιστάται το **προφίλ προσβασιμότητας** να διατίθεται:

- σε συνοπτική αλλά και σε αναλυτική έκδοση
- σε διάφορες προσβάσιμες μορφές
- σε διάφορα μέσα, όπως επιγραμμικά (π.χ. στον επίσημο ιστότοπο του φορέα), σε έντυπη μορφή (π.χ. σε μορφή Οδηγού Προσβασιμότητας), σε μορφή σήμανσης (π.χ. στα σημεία εισόδου), σε μορφή βίντεο κ.λπ.

Στον Οδηγό περιλαμβάνεται ενδεικτική **δομή** για το «προφίλ προσβασιμότητας».

Ειδικά για την παρουσίαση των μονοπατιών και την ανάδειξη της προσβασιμότητάς τους, ως ιδιαίτερα βοηθητικά και «πειστικά», προτείνονται **επιπλέον συμπληρωματικά μέσα** τα οποία μπορούν να πλαισιώσουν ένα καλά οργανωμένο προφίλ προσβασιμότητας.

- Οργανωμένα εικαστικά άλμπουμ φωτογραφιών
- Επαγγελματικές ή/και ερασιτεχνικές λήψεις βίντεο
- Ειδικοί χάρτες και διαγράμματα για κάθε μονοπάτι/υποδομή
- Ηχητικά ή/και βίντεο με συνεντεύξεις από πραγματικούς χρήστες
- Ενημερώσεις (feeds) από social media

**Παράδειγμα
χάραξης
μονοπατιών σε
Google maps:**

επισήμανση
αποστάσεων και
σημείων αλλαγής
πορείας (πάνω)

και διάγραμμα
ανύψωσης (κάτω)

Ελπίζουμε ότι το BIO2CARE θα δημιουργήσει ένα προηγούμενο και μια αναφορά για πολλούς άλλους να αναγνωρίσουν την ευθύνη τους (και τα οφέλη) να παρέχουν πρόσβαση για όλους

Interreg
Greece-Bulgaria
BIO2CARE

EUROPEAN UNION

REINFORCING PROTECTED
AREAS CAPACITY THROUGH AN
INNOVATIVE METHODOLOGY
FOR SUSTAINABILITY

ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Πληροφορίες: www.bio2care.eu

Το Έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από εθνικούς πόρους των συμμετεχουσών χωρών